

การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 Needs Assessment of Teachers towards the Student Care System under The Secondary Educational Service Area Office 6

สุภัทษกร พงษ์อุทธา^{1*} ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์¹ และอำภาพรธณ ตันตินาครกุล¹
Supagsorn Pongoutta^{1*} Pariyaporn Tungkunan¹ and
Ampapan Tuntinakhongul¹

Received: April 30, 2019; Revised: September 10, 2019; Accepted: September 10, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงและสภาพการรับรู้ที่คาดหวังของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 362 คน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงมีค่าเท่ากับ 0.976 และค่าความเชื่อมั่นของสภาพการรับรู้ที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ 0.989 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว (one-way ANOVA) โดยทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's test ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการรับรู้ที่เป็นจริงของโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.83) ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.58) ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ ส่วนสภาพการรับรู้

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

¹ Faculty of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok

* Corresponding Author E - mail Address: t206@tups.ac.th

ที่คาดหวังของโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.36) ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ 2) ครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันดับแรกด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันดับแรกด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการจำเป็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันดับแรกด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ครูที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างกันมีความต้องการจำเป็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การรับรู้ของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; ความคาดหวังของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current and expected teachers' perception towards the student care system. 2) to assess the teachers' needs towards the student care system; and 3) to compare the teachers' need towards the student care system under the secondary educational service area office 6, classified by school size. The 362 teacher samples were selected by multi - stage sampling. The rating-scale questionnaire was used as a tool with its confidence of current teachers' perception at 0.976 and expected one at 0.989. The data were analyzed using mean, standard deviation and modified priority needs index (PNI_{Modified}) and One-Way ANOVA as well as the Scheffe's test. The results of research revealed that 1) current perception of teacher had the high level of the small school ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.83), the medium school ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.58), the large school ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.56) and at the highest level of expected perception, the small school ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53), the medium school ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.36), the large school ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49). 2) The results also showed that the highest dimension for the teachers of small schools included the administration and supervising and monitoring, the operation dimension for the teachers of medium schools, and the dimension of administration for the teachers' large school. 3) The teachers in different school sizes have different opinions on the need assessment towards the student care system at 0.05 level.

Keywords: Need Assessment Towards the Student Care System; Current Perception of Teachers Towards the Student Care System; Expected Perception of Teachers Towards the Student Care System

บทนำ

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพนั้น จะต้องมีการพัฒนาการที่สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (กรมสุขภาพจิต, 2558) เนื่องด้วยปัจจุบันเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ และสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ มีจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ซึ่งล่อแหลมต่อการเกิดปัญหาเชิงพฤติกรรมด้านลบ ส่วนใหญ่นั้นมีปัญหามากมายที่ตนไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง บางครั้งอาจจะแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีการผิด ๆ ไม่มีการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างถูกต้อง ขาดคนให้ความรู้หรือให้คำปรึกษาในทางที่ถูกตามที่ตนต้องการและชี้แนะแนวทางการแก้ไขหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพครอบครัว ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน และปัจจัยเสี่ยงจากบุคลิกภาพหรือตัวเด็กและเยาวชนเอง เป็นต้น (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, 2558)

ด้วยสภาพและปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีนโยบายสำคัญ คือ ให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา อย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีการกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญห และ การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ความสำเร็จของโรงเรียนทุกแห่งด้านการเรียนและด้านการดำรงชีวิตของนักเรียนคือ ความสำเร็จที่แท้จริงของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นหน้าที่การจัดการศึกษานอกจากจะจัด “ระบบการเรียนการสอน” ให้นักเรียนเป็นคนเก่งแล้วจำเป็นต้องจัด “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน” ให้เป็นคนดี พร้อมไปด้วย “ทั้งเก่งทั้งดี” ให้รู้เท่าถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์อย่างมีความสุข ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถูกจัดวางให้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนในทุกโรงเรียน ขนาดโรงเรียนจึงมีความสำคัญในการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ แต่เนื่องจากขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน และโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 แต่ละโรงเรียนมีบริบทชุมชนแตกต่างกัน จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสมุทรปราการถือเป็นจังหวัดทางเศรษฐกิจ มีโรงงานอุตสาหกรรมมากมายในเขตตัวเมือง มีหมู่บ้านจัดสรรและหอพัก ทำให้มีประชากรเพิ่มขึ้น จากการย้ายถิ่นฐานมาจากต่างจังหวัด ส่งผลให้มีจำนวนเด็กที่อยู่ในวัยเรียนที่ติดตามพ่อแม่มาทำงานเพิ่มขึ้น ส่วนเขตพื้นที่อำเภอหลายแห่งยังคงมีวิถีชีวิตแบบพื้นบ้าน มีประชากรลดลงเนื่องจากบางส่วนหลังไหลเข้ามาอยู่ในตัวเมือง ส่งผลให้โรงเรียนในสังกัด มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ปัญหาความแตกต่างของขนาดโรงเรียนคือ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้

เพราะโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง 2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน ครูไม่ครบทุกสาขาวิชา และครูไม่สามารถสอนเต็มเวลา เต็มความสามารถ เนื่องจากมีภารกิจด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาเทียบเท่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เรื่องสัดส่วนครูต่อนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะประสบปัญหาคือมีสัดส่วนจำนวนนักเรียนมากเกินไปสัดส่วนจำนวนครู ส่งผลให้ครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึงครบถ้วนทุกคน ครูบางคนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา เป็นผลให้การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการบริหารงานแตกต่างกันตามสภาพและบริบท ด้วยความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หากมีการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการ กระบวนการดำเนินงาน และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน จะช่วยให้การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของครูมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และพัฒนาการดำเนินงานโครงการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 และโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงและสภาพการรับรู้ที่คาดหวังของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

1. ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จากคู่มือการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) คู่มือบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2554) และแนวคิดของ Raymond, P. E. (Raymond, P. E., 2001) กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (กิตติศักดิ์, 2554) กฤตยา บุญวิไล (กฤตยา, 2555) จุฑามณี เกษสุวรรณ (จุฑามณี, 2555) เกษมสุข อันตระโลก (เกษมสุข, 2557) ชัชชัย โชมชุมทต (ชัชชัย, 2557) สมศักดิ์ สุตินุตร (สมศักดิ์, 2557) และนิธิยา ทุมโยธา (นิธิยา, 2554) เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา การศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการพัฒนาการดำเนินงานและการพัฒนาครูในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจากแนวคิดและหลักการดังกล่าวได้นำมาสร้างกรอบในงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

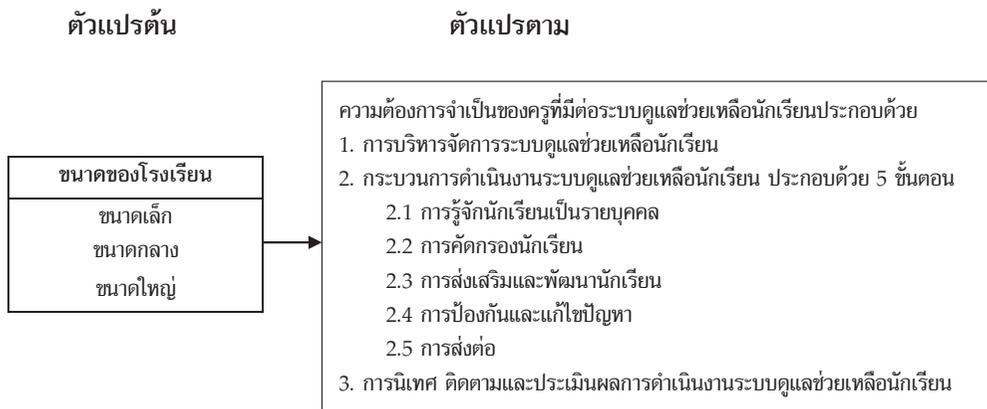
- 1.1 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.2 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน การป้องกันและ
แก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

1.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล, 2550) ที่กล่าวว่า การประเมิน
ความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพ
ที่ควรจะเป็นโดยใช้สูตรค่าความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาด
โรงเรียน แสดงได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 6 (ฉะเชิงเทรา - สมุทรปราการ) ปีการศึกษา 2560 รวมจำนวนครูทั้งหมด 3,717 คน
ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 362 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane, T. (Yamane, T., 1973) ที่ระดับ
ความเชื่อมั่น (Confident Level) 95 % (บุญจันทร์, 2557) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน
(Multi-Stage Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
และใหญ่ได้จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนครู 278 คน โรงเรียนขนาดกลางได้จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนครู
56 คน และโรงเรียนขนาดเล็กได้จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนครู 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1
แบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาและของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2
เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็นสภาพการรับรู้ที่เป็นจริง
และสภาพการรับรู้ที่คาดหวังของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 ด้านใหญ่ 37 ข้อ
ISSN 2672-9342 (Online)

ประกอบด้วย คือ ด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และด้านการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงเท่ากับ 0.976 ค่าความเชื่อมั่นของสภาพการรับรู้ที่คาดหวังเท่ากับ 0.989

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คิดต่อขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนำไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีครูเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการประสานกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 362 คน ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ระหว่างเดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2561 โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 362 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงและสภาพการรับรู้ที่คาดหวังของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังของครู (I) กับสภาพการรับรู้ที่เป็นจริง (D) ทหารด้วยค่าสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพที่เป็นจริงและจัดลำดับความสำคัญความต้องการของครูตามค่า PNI_{Modified} โดยจัดลำดับจากมากไปน้อย และวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's Test

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	โรงเรียนขนาดเล็ก							
	สภาพการรับรู้ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{Modified}	ลำดับ
1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.07	0.83	มาก	4.49	0.69	มาก	0.10	1
2. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.37	0.60	มาก	4.61	0.50	มากที่สุด	0.05	2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนขนาดเล็ก							
	สภาพการรับรู้ ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.53	มาก	4.64	0.49	มากที่สุด	0.04	4
2.2 การคัดกรองนักเรียน	4.33	0.67	มาก	4.56	0.53	มากที่สุด	0.05	3
2.3 การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	4.29	0.81	มาก	4.45	0.73	มาก	0.04	4
2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.51	0.60	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	0.06	2
2.5 การส่งต่อ	4.21	0.85	มาก	4.56	0.71	มากที่สุด	0.08	1
3. การนิเทศ ติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.14	0.63	มาก	4.54	0.59	มากที่สุด	0.10	1
รวม	4.07	0.83	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	0.12	

จากตารางที่ 1 พบว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงต่อระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.83) และมีสภาพการรับรู้ที่คาดหวังต่อระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) มีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการ
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.10$) และด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.05$) ส่วนขั้นตอนในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นขั้นการส่งต่อเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.08$)
ขั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นลำดับที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.6$) ขั้นการคัดกรองนักเรียนเป็นลำดับที่ 3
($PNI_{Modified} = 0.05$) ขั้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นลำดับ
สุดท้าย $PNI_{Modified} = 0.04$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดกลาง

รายการ	โรงเรียนขนาดกลาง							
	สภาพการรับรู้ ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. การบริหารจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	3.79	0.61	มาก	4.58	0.40	มากที่สุด	0.21	2
2. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	3.81	0.61	มาก	4.70	0.38	มากที่สุด	0.23	1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดกลาง (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนขนาดกลาง								
	สภาพการรับรู้ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ	
2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.90	0.68	มาก	4.78	0.36	มากที่สุด	0.22	3	
2.2 การคัดกรองนักเรียน	3.86	0.62	มาก	4.74	0.37	มากที่สุด	0.23	2	
2.3 การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	3.73	0.87	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด	0.23	2	
2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.83	0.68	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด	0.23	2	
2.5 การส่งต่อ	3.73	0.67	มาก	4.64	0.49	มากที่สุด	0.24	1	
3. การนิเทศ ติดตามและประเมิน									
ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.83	0.67	มาก	4.64	0.56	มากที่สุด	0.21	2	
รวม	3.81	0.58	มาก	4.67	0.36	มากที่สุด	0.23		

จากตารางที่ 2 พบว่าครูโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.58) และมีสภาพการรับรู้ที่คาดหวังต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.36) มีความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.23$) ด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.21$) ส่วนขั้นตอนในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นขั้นการส่งต่อเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.24$) ขั้นการคัดกรองนักเรียน ขั้นการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และขั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นลำดับที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.23$) ขั้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.22$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่

รายการ	โรงเรียนขนาดใหญ่								
	สภาพการรับรู้ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ	
1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.02	0.59	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	0.13	1	
2. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.09	0.55	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	0.12	2	

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการของครู และลำดับที่ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนขนาดใหญ่							
	สภาพการรับรู้ ที่เป็นจริง (D)			สภาพการรับรู้ ที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.23	0.66	มาก	4.69	0.50	มากที่สุด	0.11	4
2.2 การคัดกรองนักเรียน	4.14	0.65	มาก	4.61	0.52	มากที่สุด	0.11	4
2.3 การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	3.99	0.67	มาก	4.54	0.59	มากที่สุด	0.14	1
2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.09	0.64	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด	0.12	3
2.5 การส่งต่อ	3.97	0.70	มาก	4.50	0.67	มาก	0.13	2
3. การนิเทศ ติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	3.98	0.68	มาก	4.47	0.67	มาก	0.12	2
รวม	4.04	0.56	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.13	

จากตารางที่ 3 พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) และมีสภาพการรับรู้ที่คาดหวังต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) มีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.13$) ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.12$) ส่วนขั้นตอนในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการจำเป็นขั้นการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.14$) ขั้นการส่งต่อเป็นลำดับที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.13$) ขั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นลำดับที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.12$) ขั้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และขั้นการคัดกรองนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.11$)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. การบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.05		
	ภายในกลุ่มรวม	21	0.03	0.001	17.94*	0.00
		23	0.08			
2. กระบวนการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20		
	ภายในกลุ่มรวม	72	0.08	0.001	187.20*	0.00
		74	0.47			

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
3. การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03			
	ภายในกลุ่มรวม	9	0.01	0.01		
		11	0.03	0.001	24.81*	0.00
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45			
	ภายในกลุ่มรวม	108	0.13	0.225		
		110	0.58	0.001	183.71*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนแล้วมีความต้องการจำเป็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขนาดโรงเรียน PNI	ค่าเฉลี่ย	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง
		0.12	0.13	0.23
ขนาดเล็ก	0.12	-	.05	.15*
ขนาดใหญ่	0.13		-	.10*
ขนาดกลาง	0.23			-

* p < .05

จากตารางที่ 5 ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ในภาพรวมโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สรุปการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.83) โรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.58) และสภาพการรับรู้ที่คาดหวังต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.36) โรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) และโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53)

2. ครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.10$) และด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.05$) ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.23$) ด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.21$) และครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.13$) ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.12$)

3. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความต้องการจำเป็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการรับรู้ที่เป็นจริงของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นขนาดโรงเรียนพบว่า อยู่ในระดับมากทุกขนาดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง ตามลำดับ จากการวิจัยดังกล่าวเป็นเพราะว่ามีแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้โรงเรียนทุกโรงจะต้องนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัติในโรงเรียน โดยครูที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยความร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต เพื่อครอบคลุมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นระบบเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน จึงประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนก็มีการบริหารตามสภาพและบริบทของโรงเรียนเพื่อความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีพฤติกรรมด้านบวก ด้วยความร่วมมือกับทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ สุทธิบุตร (สมศักดิ์, 2557) พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลาเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน และด้านการปฏิบัติการตามแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้การปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการสำคัญสำหรับครูที่ปรึกษาที่ต้องหาวิธีที่จะเข้าถึงนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนานักเรียน และแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม ดังนั้นครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์อันเป็นผลต่อนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ปิยะพร ป้อมเกษตร์ (ปิยะพร, 2550) พบว่าปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพลกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องของความพร้อมของบุคลากรเกี่ยวกับจัดบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา สร้างความรู้ความเข้าใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สภาพการรับรู้ที่คาดหวังครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นขนาดโรงเรียนพบว่าอยู่ในระดับมากทุกขนาดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ จะเห็นว่าทุกขนาดโรงเรียนที่มีสภาพการรับรู้ที่คาดหวังมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเพราะภาพสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคม แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังเป็นระบบที่ครูที่ปรึกษาต้องการพัฒนาให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของนักเรียนให้ได้อย่างทั่วถึงทุกคนอย่างแท้จริง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษานักเรียนในโรงเรียน รวมทั้ง ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม

3. ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ละขนาดดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กครูมีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 สาเหตุที่ด้านการบริหารจัดการ และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่สุด

อาจเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ต้องช่วยแก้ไขปัญหานักเรียนทุกคนในโรงเรียน จึงทำให้การจัดการช่วยเหลือนักเรียนนั้นต้องมีระบบมีการวางแผนดูแลระบบให้ดี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบ ต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ดังนี้ กำหนดทิศทางและกลยุทธ์ กำหนดมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัดโดยผู้เกี่ยวข้อง และวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและนอกจากการบริหารจัดการที่ดีแล้วการนิเทศติดตามและประเมินผลเป็นการตรวจสอบการบริหารและการปฏิบัติงานทั้งระบบที่ได้ทำมาว่ามีประสิทธิภาพมากเพียงใด ตามที่กรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2554) อธิบายไว้ว่า การนิเทศ ติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางานซึ่งจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการทำงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มินทิรา เทะเทิน (มินทิรา, 2554) และนิธยา ทุมโยธา (นิธยา, 2554) พบว่า จากการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาทุกคนของครูที่ปรึกษา พบว่าครูที่ปรึกษาทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานตามขั้นตอนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากขึ้นครูที่ปรึกษาได้แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงตามสภาพ ปัญหา และความต้องการ

โรงเรียนขนาดกลางครูมีความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 สาเหตุที่ด้านกระบวนการดำเนินงานเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่สุดของครูในโรงเรียนขนาดกลาง อาจเนื่องมาจากการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนที่ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยต้องทำหน้าที่ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนให้ถูกต้องตามความต้องการ พร้อมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และครูที่ปรึกษาต้องส่งต่อนักเรียนในกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลือของคน ดังนั้นบทบาทของครูที่ปรึกษาจึงมีหน้าที่ทั้งสอนนักเรียนให้มีความรู้และมีความประพฤติที่ดีดีที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ได้ระบุบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าต้องดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนด ในส่วนของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ พร้อมทั้งพัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา การร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี และการบันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผลรายงานส่งหัวหน้าระดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ครูมีความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับที่ 1 เนื่องมาจากขนาดโรงเรียนใหญ่มีครูจำนวนมาก การสื่อสารวางแผนระบบงานให้ทั่วถึงก็เป็นเรื่องใหญ่เช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาทุกคนได้ปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกันตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมีแนวทางดำเนินงานดังนี้ กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนและ

บุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดโครงสร้างให้มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินการปฏิบัติงานการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเหมาะสม ประชุมคณะกรรมการและกำหนดเกณฑ์จำแนกกลุ่มนักเรียน ส่งเสริมให้ครูทุกคนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้เพิ่มเติม มีทักษะเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (กิตติศักดิ์, 2554) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเขาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นของครูด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าความต้องการจำเป็นสูงมากในโรงเรียนขนาดกลาง และดูในภาพรวมจะมีค่าสูงกว่าด้านอื่นอย่างมาก

4. เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ในภาพรวมพบว่า ความต้องการจำเป็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางมีความแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นมีจำนวนนักเรียนที่มาก ประกอบกับมีที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนก็ย่อมมากขึ้น ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีจำนวนนักเรียนที่น้อย แต่ก็มีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดสรรกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ปัญหาเรื่องครูไม่ครบชั้นก็มีมากเช่นเดียวกัน ไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างพบเจอปัญหาทั้งสิ้นจึงทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความแตกต่างกัน ตามที่กรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2545) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่นั้นมีจำนวนนักเรียนที่มากปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนก็ย่อมมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนที่น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิยา งามศิริ (ฐานิยา, 2553) และกิตติศักดิ์ จุลมณฑล (กิตติศักดิ์, 2554) ครูที่ปรึกษาที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ความต้องการจำเป็นของครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่เพียง 1 คู่ ที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต่างมีเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงทำให้ความต้องการจำเป็นของครูที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รองรัตน์ ทองมาลา (รองรัตน์, 2558) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ทุกขนาดโรงเรียน อยู่ในระดับที่มีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงในระดับมาก และสภาพการรับรู้ที่คาดหวังในระดับมากที่สุด แสดงว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ต้องส่งเสริมครูและมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครู ให้มีความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้วย เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติของตนเองอยู่เสมอ

2. โรงเรียนขนาดเล็กควรศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพของโรงเรียนในการจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้ววิเคราะห์บริบทของชุมชน เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางดำเนินงานที่เหมาะสม และชัดเจนกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. โรงเรียนขนาดกลางควรจัดอบรมให้ครูที่ปรึกษาทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเน้นให้เกิดการปฏิบัติ เพื่อให้ครูเกิดทักษะและสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง

4. โรงเรียนขนาดใหญ่ควรวิเคราะห์สภาพปัญหา ศักยภาพ ความต้องการของนักเรียนและบริบทของชุมชน ส่งเสริมการจัดทำสื่อ/นวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการประเมินความต้องการของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

3. โรงเรียนขนาดเล็กควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. โรงเรียนขนาดกลางควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นตามวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. โรงเรียนขนาดใหญ่ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือเครื่องมือการประเมินผลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

References

- กรมวิชาการ. (2545). ลูกเอ๋ยลูกศิษย์คู่มือครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
- กรมสุขภาพจิต. (2554). คู่มือบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- กรมสุขภาพจิต. (2558). รายงานประจำปีกรมสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2558. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด งานพิมพ์ ISSN 2672-9342 (Online)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- กฤตยา บุญวิไล. (2555). การศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 7, ฉบับที่ 1, หน้า 248-260
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- กิตติศักดิ์ จุลมณฑล. (2554). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข็ชเรธาเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- จุฑามณี เกษสุวรรณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัชชัย โชมชุมทศ. (2557). การพัฒนาครูในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกรณีศึกษา : โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฐานิยา งามศิริ. (2553). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะเข็ชเรธาเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- นิธิยา ทุมโยธา. (2554). การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนหนองทุ่มวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- บุญจันทร์ สีสันต์. (2557). วิจัยทางการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : หจก. มิน เซอร์วิส ชัพพลาย
- ปิยะพร ป้อมเกษตร์. (2550). โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนทรา เทาะเทิน. (2554). การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนบกหนองผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- รองรัตน์ ทองมาลา. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. ปีที่ 1, ฉบับที่ 3, หน้า 69-80
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. (2558). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเด็กก้าวพลาด. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

- สมศักดิ์ สุทธิบุตร. (2557). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนครเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552 - 2559). กรุงเทพฯ :
บริษัท พรักทวนกราฟฟิค จำกัด
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Raymond, P. E. (2001). Perceptions of Student Discipline : Viewpoints of Students, Teacher and
Administrators. **Masters Abstracts International**. Vol. 39, No. 4, p. 961
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Edition, Harper and Row, New York